

VERSLAG

VAN DE DIALECTENCOMMISSIE
DER KONINKLIJKE NEDERLANDSE AKADEMIE
VAN WETENSCHAPPEN TE AMSTERDAM
OVER 1977

OVERDRUK UIT HET JAARBOEK DER KONINKLIJKE
NEDERLANDSE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN
1977

Dialectencommissie:

Prof. Dr. A. Weijnen, voorzitter; Prof. Dr. B. van den Berg, Dr. Jo Daan, Prof. Dr. H. Entjes, Prof. Dr. J. Goossens, Prof. Dr. H. T. J. Miedema, Prof. Dr. V. F. Vanacker, leden; Dr. J. de Rooij, secretaris.

Adres van het Instituut voor Dialectologie, Volkskunde en Naamkunde: Keizersgracht 569-571, 1017 DR Amsterdam. Tel. 020-234698. Postgiro no. 167415.

Medewerkers aan het Dialectenbureau:

Dr. J. de Rooij, hoofd; A. M. Asma, Drs. J. B. Berns, Drs. Har Brok, mw. Drs. Marinel Gerritsen, Drs. A. C. M. Goeman, Drs. Henk Heikens, Drs. H. Hogerheijde, Ab Spaargaren, mw. Joke Wildeman; Drs. H. Ryckeboer, medewerker voor Nederlandssprekend België.

Medewerkers in algemene dienst:

Mw. C. Batelaan, boekhouding en administratie, mw. L. van Immerzeel, bibliotheek, Drs. R. E. Künzel, archief-onderzoek, H. J. Beekveldt, correspondentencontact en -administratie, J. P. Wiegman, tekenaar.

Publikaties:

Taal en tongval, tijdschrift voor Dialectologie. Uitgegeven in samenwerking met de Dialectcentrales van Gent en Leuven. Redactie: J. B. Berns, Jo Daan, J. Goossens, H. T. J. Miedema, G. de Schutter, J. Taeldeman, V. F. Vanacker, A. Weijnen.

Bijdragen en Mededelingen van de Dialectencommissie van de Kon. Nederl. Akademie van Wetenschappen (B.V. Noord-Hollandsche Uitgevers Maatschappij, 1934-).

Taalatlas van Noord- en Zuid-Nederland (Leiden E. J. Brill, 1939-).

Atlas van de Nederlandse klankontwikkeling (B.V. Noord-Hollandsche Uitgevers Maatschappij, 1972-).

DIALECTENCOMMISSIE

VERSLAG OVER 1977

Commissie

De heren W. J. H. Caron, C. B. van Haeringen en P. J. Meertens traden af. De heer Caron was lid sinds 1955; de heer Van Haeringen sinds 1945, hij was voorzitter van 1948 tot 1964. De heer Meertens werd pas in 1965 lid van de commissie, maar heeft toch het langst van allen aan haar werkzaamheden deelgenomen: hij was secretaris van 1930 tot 1965, toen hij als zodanig door mevrouw Daan werd opgevolgd. Na het overlijden van de heer Heeroma in 1972 was hij tot 1973 waarnemend voorzitter.

De commissie vergaderde tweemaal, op 21 maart en op 22 oktober.

Personeel

Op 1 juli trad de heer A. M. Asma in dienst als administratief ambtenaar, ter vervulling van de vacature die ontstond door het vertrek van de heer R. van der Schaaf.

Aan het begin van het jaar waren er 9 losse krachten in dienst, aan het eind 11. Er waren echter meer mutaties dan deze cijfers suggereren. Van degenen die gingen noemen we mw. M. Lintvelt, H. Eereveld, mw. M. Ruiten en J. Verdonk, die resp. ongeveer 6, 4, 3 en 2 jaar op de afdeling werkten. De namen van de losse krachten die een aanzienlijk deel van het jaar in dienst waren, worden hieronder genoemd bij de door hen verrichte werkzaamheden. (Zie onder „Overige werkzaamheden”, vooral „Schriftelijk materiaal” en „Bandopnamen”).

Vragenlijsten

In 1977 werden 4 vragenlijsten verzonden. In april werd lijst 52A verstuurd (uitsluitend aan de Nederlandse medewerkers), die syntactische vragen bevatte, opgesteld door drs. C. van Bree (Leiden). Er werden 703 lijsten ingevuld terugontvangen. Evenals vorig jaar werd er een lijst (nr. II) gezonden aan studenten en leraren van Pedagogische Academies; van deze in oktober verstuurd lijst waren op 31 december 1977 208 ingevulde exemplaren binnengekomen. Deze vragenlijst had een gemengd karakter.

In december werd de normale jaarlijkse lijst (nr. 52), die ten dele dezelfde vragen bevatte als nr. II, verzonden aan alle medewerkers. Erbij gevoegd was lijst nr. 52B, met een vraag over aanspreekvormen, gesteld door mw. Jo Daan (Barchem). De aantallen ingevulde exemplaren zullen in het volgende jaarverslag vermeld worden.

Afgezien van de lijsten II, 52 en 52B werden in 1977 in totaal 1781 oudere en nieuwere vragenlijsten ingevuld terugontvangen, zodat er per 31 december 1977 op de afdeling Dialectologie 76.922 ingevulde vragenlijsten aanwezig waren. Voor de verdeling over de lijsten nr. 1 t/m 45A wordt verwezen naar het in het vorige jaarverslag afgedrukte overzicht, waarin twee wijzigingen aan te brengen zijn:

het aantal van lijst nr. 13 wordt 1049 (was 1048) en dat van lijst nr. 17 wordt 1276 (was 1275). De aantallen vanaf lijst nr. 46 volgen hieronder (de tussen haakjes geplaatste cijfers geven het aantal vragenlijsten uit Nederlandstalig België aan, de andere die uit Nederland).

Nr.	Aantal	Nr.	Aantal
46	764 (291)	49A	710 (180)
46A	57	49 bijlage (M. Devos)	678
46B	895 (295)	49 bijlage	(196)
47	717 (267)	50	634 (189)
47A	61 (15)	50A	740 (187)
48	682 (207)	50B	612 (183)
48A	220 (60)	50C	31 (195)
48B	867	51	624 (167)
49	683 (195)	52A	703

Symposia en medewerkersbijeenkomsten

Op 22 oktober werd een symposium gehouden over het onderwerp „Interferentieverschijnselen aan de oostgrens”. L. Kremer, M. A. (Antwerpen) behandelde „Enkele aspecten van standaardtaal-interferenties in de woordgeografie langs de Nederlandse oostgrens”, drs. A. Vallen (Nijmegen) sprak over „Het dialectgebruik van leerkrachten in een taalgebruikssituatie (met voorbeelden uit het Kerkradeproject)”. Evenals vorig jaar was er een ten dele voorbereide discussie. In verband met het thema werd het symposium in het oosten van het land gehouden, nl. in het Nederlands Openluchtmuseum te Arnhem.

Er werden medewerkersbijeenkomsten gehouden in Rotterdam (23 april) en Leeuwarden (26 november).

Publikaties

I. In de reeks *Bijdragen en Mededelingen* verscheen nummer L (met het jaartal 1976): B. Sjölin: „*Min Frysk*”; een onderzoek naar het ontstaan van transfer en „code-switching” in gesproken Fries.

Van het tijdschrift *Taal en Tongval* verschenen twee nummers (vier afleveringen). Hierin publiceerde Har Brok een bespreking van: Jan Aessink: *Van kop töt tee. Ne gojje viefhonderd [sprökken en] gezegden ovver lichaamsdelen met ne kleine toobate*. Lochem, 1976 (207-208).

In de *Mededelingen* nr. 29 schreef J. de Rooij over de *Enquête over vragenlijsten* (7-8).

II. Buiten de publikaties van de Dialectencommissie verschenen van:

J. B. Berns (samen met J. Vromans, A. Weijnen en H. Crompvoets): *Woordenboek van de Brabantse dialecten*, aflevering 4. Assen/Amsterdam, 1977;

Har Brok: Bespreking van: J. Vromans, A. Weijnen en J. Berns: *Woordenboek van de Brabantse dialecten*, aflevering 3. Assen/Amsterdam 1976, in *Brabantia* 26 (1977), 123-124;

Marinel Gerritsen (samen met Frank Jansen): Bespreking van: Dédé

Brouwer en Annette van der Post: *Taal en sexe* – Publikatie nr. 11 van Instituut ATW, UvA, in *Spektator* 7 (1977/1978), afl. 3, 166-169.

J. de Rooij: „De schilderij in het salon” in *Feestbundel F. de Tollenaere* (1977), 221-229; „*maar en alleen (maar)*” in *Spektator* 6 (1976-'77), 461-463.

Voortgezet onderzoek

De heer Berns onderzocht ter voorbereiding van zijn dissertatie (over Nederlandse namen voor ziekten van het vee) oudere Nederlandse literatuur, veelal vertalingen van klassieken en encyclopedisten.

De heer Brok zette zijn onderzoek naar historische en moderne benamingen van planten voort. Het onderzoek naar de benamingen voor de schaduw werd afgesloten. Nieuwe proefkaarten werden getekend van „schaduw”, „slagschaduw” en „nachtschade”.

Mw. Gerritsen ging in verband met haar proefschrift door met het bestuderen van woordvolgordeverschijnselen in de bijzin, 17e-eeuwse constructies in moderne dialecten en Westfriese syntaxis. Over het eerstgenoemde onderwerp schreef zij een stuk en hield zij een voordracht voor de Werkgroep Taaltypologie van 11th International Congress of Linguistics (Wenen), getiteld „From SVO to SOV in Dutch”.

Haar onderzoek over mannen- en vrouwentaal mondde uit in een artikel, geschreven in samenwerking met leden van een werkgroep van de Vakgroep Algemene Taalwetenschap, Universiteit van Amsterdam.

De heer Goeman werkte verder aan de morfologische aflevering van de ANKO (meer speciaal de vocaalverkortingsverschijnselen) en zette zijn bestudering van de g in „heget”, „doeget” e.d. voort.

De heer Heikens maakte de laatste bandopnamen voor het sociolinguïstisch opgebouwde corpus Amsterdamse spreektaal van het Instituut en schreef over dit corpus een artikel.

De heer Hogerheijde voltooide de eerste versie van de commentaar bij de Taalatlaskaarten „houten vork”, „hooivork”, „meertandige vork” en „etensvork”, werkte verder aan een plan voor de toekomstige afleveringen van de Taal-atlas en zette zijn onderzoek naar de benamingen voor zuidvruchten voort.

De heer De Rooij rondde zijn bestudering van woorden met dubbel genus voorlopig af met een artikel over zes van dergelijke substantiva.

Nieuw onderzoek

De heer Brok begon aan de bestudering van Schevenings uit de 18e eeuw en van de benamingen voor de klomp.

Mw. Gerritsen bestudeerde de invloed van de klanken van het Amsterdams op die in de omgeving van deze stad (samen met drs. F. Jansen) en hield daarover een lezing op de 3rd International Conference on Historical Linguistics (Hamburg), getiteld „The interplay between diachronic linguistics and dialectology: some refinements of Trudgill's formula for dialect borrowing” (een uitgewerkte versie hiervan zal verschijnen in de handelingen van het congres).

Zij begon aan onderzoek naar de opvattingen van Nederlandse en buitenlandse dialectologen over het gebruik van vrouwelijke informanten en naar verschil in frequentie van lexicale en morfologische categorieën en syntactische constructies

tussen mannen en vrouwen. Het tweede onderzoek (samen met mw. E. D. de Jong) is gebaseerd op het boek *Woordfrequenties* van de Werkgroep Frequentie-onderzoek van het Nederlands (zie onder „Contacten”). De resultaten van beide onderzoeken zal mw. Gerritsen publiceren in een samen met vier andere auteurs te schrijven boek over vrouwentaal.

De heer Hogerheijde verzamelde materiaal over het syntagma „komt . . . (aan-) (ge)lopen”.

De heer De Rooij begon aan een studie over het gebruik van verbogen en on-verbogen vormen van het adjectief in het bijzonder voor onzijdige substantiva, in dialect en standaardtaal. Over de voorlopige resultaten hield hij inleidingen op de Zomercursus voor Nederlandse taal en cultuur te Diepenbeek (België) (2 augustus) en op de bijeenkomst van docenten Nederlands in Scandinavië te Kopenhagen (2 oktober).

Overige werkzaamheden

Enquête over vragenlijsten

In mei 1977 werd aan de correspondenten een enquêteformulier toegestuurd met vragen over frequentie, lengte, inhoud en invulling van de vragenlijsten. De heren Heikens, Hogerheijde en De Rooij stelden de enquête op. Mw. Wildeman en verschillende losse krachten verzamelden de telbare gegevens. De heer De Rooij nam de opmerkingen door, schreef in de gevallen waarin daar aanleiding toe was, brieven aan de correspondenten en stelde een kort overzicht van de resultaten samen (zie onder „Publikaties”).

Schriftelijk materiaal

De heer Berns begeleidde de dames M. Lintvelt, C. Los en M. Ruiter en de heer O. Bekedam bij het ficheren en ordenen van gegevens uit vragenlijsten, woordenlijsten en kleine handschriften, met name op het gebied van de boeren-vaktaal.

Mw. Wildeman en verschillende losse krachten ficheerden plantenbenamingen onder leiding van de heer Brok, de heer Asma ficheerde voor hem materiaal voor de „schaduw”-kaart uit het *Rheinisches Wörterbuch*.

Ten behoeve van de onderzoeken van mw. Gerritsen ficheerden mw. Wildeman en de heer H. Eereveld klankmateriaal uit de RND en de enquêtes van het Aardrijkskundig Genootschap, terwijl de heer F. Kuiken assisteerde bij het verzamelen van gegevens uit *Woordfrequenties*.

Voor de heer Goeman ficheerde de heer Kuiken materiaal betreffende de inter-vocalische *d*.

Bandopnamen

Aan het maken van bandopnamen werd meegewerkt door de dames Gerritsen (9) en Wildeman (5), en de heren Asma (6), Goeman (7), Heikens (3), Hogerheijde (5) en De Rooij (16).

De heer Spaargaren kopieerde 87 banden: 77 voor het eigen archief en 10 voor derden. Hij hield het bandenregister bij. Drie bandrecorders werden door hem afgeleverd voor revisie en weer opgehaald. Zelf verzorgde hij kleine reparaties en technische voorzieningen aan het materieel.

Ten behoeve van een onderzoek door prof. dr. G. de Schutter (Antwerpen) stelde hij een selectie van bandfragmenten samen.

Er werden 23 banden afgeluisterd en uitgetikt, en wel door de dames M. Cremers (4), A. de Jong (2), M. Oehlen (1) en de heren A. Asma (1), G. Kranenbarg (6), J. Noldus (2), H. Schraven (6) en G. Visser (1). De heer Visser maakte ook korte inhouden van een aantal bandteksten.

Dialectologenconferentie

De heer Berns bereidde samen met prof. dr. J. Goossens de tweede Dialectologenconferentie voor, die op 7 mei in Amsterdam gehouden werd. Hij maakte ook een verslag van deze conferentie.

De heer Goeman stelde het eindverslag van de commissie Morfologie en Fonetologie op.

Op de conferentie werd een commissie ingesteld om voorbereidend werk te doen voor de (verdere) institutionalisering van het dialectologisch overleg. De heren Heikens en De Rooij werden lid van deze commissie, die vergaderde op 26 augustus, 30 september en 27 december en bezoeken bracht aan resp. ZWO en het bestuur van de Stichting Taalwetenschap op 30 september en 3 november.

Het besluit van de conferentie het bijna 100 jaar oude enquête-materiaal van prof. Willems (Leuven) te microficheren werd uitgevoerd door de heren Berns, die de technische en financiële aspecten van de zaak voorbereidde, Hogerheijde, die het materiaal uit Gent ophaalde en weer terug bracht, Asma, die de gemaakte microfiches controleerde op de leesbaarheid van de potloodaantekeningen, en Brok, die d.m.v. schriftelijke en telefonische navraag trachtte de door Willems gemaakte tabellen te achterhalen (tot nog toe helaas zonder succes).

Diversen

De heer Berns vervulde de taak van redactiesecretaris van *Taal en Tongval*, in samenwerking met prof. dr. V. F. Vanacker te Gent, en nam als zodanig o.a. deel aan de redactievergadering op 7 februari in Roosendaal.

De heer Brok verrichtte de eerste helft van het jaar de werkzaamheden i.v.m. de dialectbibliografie met assistentie van de heer Hogerheijde. Na de indienst-treding van de heer Asma werd deze door de heer Brok ingewerkt en hielden zij samen de bibliografie bij. Verder ontwierp de heer Brok een plan voor de uitgave van een supplement op de bibliografie van Meertens-Wander voor de periode 1951-1964.

De heer Heikens begon met het samenstellen van een vervolgregister op de dialectvragenlijsten.

De heer De Rooij begon met een inventarisatie van materiaal, werkzaamheden en werkwijzen van de afdeling, teneinde hierover op den duur het nodige te kunnen vastleggen in verband met de verdeling van de taken die niet rechtstreeks op de wetenschappelijke produktie gericht zijn, het inwerken van nieuw personeel, de planning op middellange en lange termijn e.d.

Mw. Wildeman en de heer Asma organiseerden en controleerden het werk van de losse krachten, hielden diverse registers bij, voerden (ten dele zelfstandig) correspondentie en verrichtten type- en stencilwerk.

Mw. Wildeman en verschillende losse krachten hielden zich bezig met het ver-

zamelen van materiaal voor personen buiten het instituut, het tekenen van proefkaarten en het assisteren bij de verzending van vragenlijsten e.d.

De heer Asma ging na in welke plaatsen bandopnamen van losse woorden t.b.v. fonetisch onderzoek gemaakt waren en inventariseerde de stand van zaken van het register op de inhouden van bandopnamen.

Alle wetenschappelijke ambtenaren werkten mee aan het samenstellen van een informatiepakket over dialectonderzoek ten behoeve van onderwijsinstellingen. Het informatiepakket bevat vooral inlichtingen over de diensten die de afdeling kan verlenen en literaturopgaven. De typografische uitvoering werd verzorgd door de heer Asma.

Alle medewerkers leverden hun aandeel aan het ontvangen van individuele bezoekers. Aan het ontvangen van groepen werd vooral meegewerkt door de heren Berns, Heikens, Hogerheijde en De Rooij.

Contacten

Atlas Linguarum Europae

De gegevens uit de eerste vragenlijst werden uitgewerkt en gecompleteerd door de heren Brok, Goeman en Hogerheijde. Medewerking bij de definitieve samenstelling van de tweede vragenlijst verleenden mw. Gerritsen en de heer Brok, de eerste met name voor wat betreft de verbetering van het morfologische gedeelte. De heer Brok verrichtte bovendien werkzaamheden i.v.m. de voorbereiding van de 3e Réunion Générale (Marburg, 1978).

Als secretaris van de Commissie van toezicht op het secretariaat van de ALE woonde de heer De Rooij op 22 november een vergadering in Nijmegen bij en maakte daarvan een verslag.

Werkgroep Frequentie-onderzoek van het Nederlands

De heren De Rooij (als lid) en Heikens (als gast) namen evenals vorig jaar deel aan de vergaderingen van de Werkgroep en van de subcommissie voor het spreektaalonderzoek. De heer De Rooij verrichtte bovendien de secretariaatswerkzaamheden en begeleidde de medewerkster mw. E. D. de Jong, die in dienst was van ZWO en haar werk voor een groot deel op ons instituut verrichtte.

Mw. De Jong heeft de 120.000 woorden die in 1976 waren afgeluisterd en uitgetypt, van een lexicale codering voorzien, erop toegezien dat de frequentielijsten tot stand kwamen en een ontwerp-eindverslag gemaakt. Hierin zal de bijdrage van de afdeling Dialectologie aan dit onderzoek uitvoerig vermeld worden.

Algemene Nederlandse Spraakkunst

De heer De Rooij nam deel aan acht werkvergaderingen in Nijmegen, las en becommentarieerde de door de redacteurs geschreven stukken, werd geïnterviewd in een uitzending van de Radio Volksuniversiteit (27 april), stelde een aanvraag tot continuering van het subsidie op en woonde op 19 november in Antwerpen een vergadering van het Belgisch-Nederlands Interuniversitair Centrum voor Neerlandistiek bij.

Bezoeken

De heer Berns bezocht enkele malen de secretaris van de Zeeuwse Vereniging

voor Dialectonderzoek te Vlissingen, mw. E. J. van de Broecke-de Man, om haar van advies te dienen. Op 27 november hield hij voor deze vereniging in Middelburg een tweetal voordrachten over dialectologie.

Om materiaal te verzamelen voor zijn dissertatie bezocht hij weer geregeld de bibliotheek van de Faculteit Diergeneeskunde van de Rijksuniversiteit Utrecht.

De heer Brok bracht verscheidene bezoeken aan de Nijmeegse Centrale voor Dialect- en Naamkunde en een meerdaags bezoek aan Leuven, tezamen met de heer Hogerheijde. Het doel van deze bezoeken was het verzamelen van materiaal voor eigen onderzoek, in Nijmegen werden ook ALE-zaken behandeld.

Eveneens voor het verzamelen van materiaal en voor besprekingen over onderzoek bezocht mw. Gerritsen Nijmegen (N.C.D.N.), Leiden (Thesaurus en Vakgroep Nederlands R.U.) en Gent (R.U.).

De heer Hogerheijde bracht twee bezoeken aan de historische vereniging Arent thoe Boecop te Elburg: op 19 oktober voor het houden van een lezing over dialectologie en op 8 november voor het geven van advies bij de oprichting van een dialectwerkgroep.

De heer De Rooij, die enkele malen de universiteit van Stockholm bezocht in verband met de opzet van een post-kandidaatsstudie Nederlands aldaar, hield op 15 september op het Instituut Duits (waartoe de afdeling Nederlands behoort) een lezing over moderne Nederlandse grammatica.

Diversen

De heer Berns verleende adviezen aan verschillende binnen- en buitenlandse onderzoekers, van wie met name genoemd kunnen worden: dr. E. Segsneider (Osnabrück), dr. T. L. Markey (Michigan) (hierbij was ook de heer Goeman betrokken), prof. dr. D. L. Gold (Haifa).

Mw. Gerritsen adviseerde prof. dr. P. S. Ureland (Mannheim) (samen met de heer Goeman). Zij zette haar medewerking voort aan de Werkgroep Syntaxis en Pragmatiek (o.l.v. prof. dr. D. M. Bakker, VU, Amsterdam) en aan de Werkgemeenschap Syntaxis van de Stichting Taalwetenschap.

Zij volgde enkele colleges dialectologie van prof. Weijnen in Nijmegen en nam evenals de heer Heikens, deel aan een intensieve cursus statistiek van de vakgroep Algemene Taalwetenschap, UvA.

De heer Goeman werd lid van de Werkgemeenschap Morfologie i.o. van de Stichting Taalwetenschap. Hij zette zijn medewerking aan de Bibliografie van de Nederlandse taal- en literatuurwetenschap voort en werkte vooral aan de retrospectieve over de jaren 1965 t/m 1969. Verder nam hij deel aan de werkzaamheden van de Werkgroep Natuurlijke Fonologie in Leiden.

In het kader van de vorming van een Belgisch-Nederlands werkverband sociolinguïstiek vervulde de heer Heikens tot 25 maart de functie van secretaris van de in het vorige jaarverslag genoemde overlegcommissie en daarna van de Werkgemeenschap Sociolinguïstiek (tot 18 november: „in oprichting”) die tenminste formeel zal (gaan) behoren tot de Stichting Taalwetenschap. In verband hiermee nam hij ook deel aan de werkzaamheden van de Adviesraad van de Stichting Taalwetenschap en woonde hij de jaarvergadering van deze stichting bij (24 februari), evenals de oprichtingsvergadering van de verenigingsgroep sociolinguïstiek binnen de ABLA (Belgische Vereniging voor Toegepaste Taalwetenschap)

(8 oktober) en de overeenkomstige vergadering van de ANELA (Nederlandse Vereniging voor Toegepaste Taalwetenschap) (25 oktober).

Hij zette zijn medewerking aan de Werkgemeenschap Syntaxis van de Stichting Taalwetenschap voort, evenals die aan de Werkgroep Syntactische verschijnselen in gesproken Nederlands o.l.v. prof. dr. J. G. Kooij (samen met de heer De Rooij).

De heer Hogerheijde volgde een „blokcuisus fonetiek” van het Instituut voor Fonetische Wetenschappen, UvA.

Wetenschappelijke bijeenkomsten

Personeel van de afdeling bezocht de volgende wetenschappelijke bijeenkomsten: 22 januari: Taaldag Algemene Vereniging voor Taalwetenschap, Amsterdam (Gerritsen, Goeman, De Rooij);

19 februari: Symposion afdeling Naamkunde, Amsterdam (Gerritsen, Hogerheijde);

24 februari: Jaarvergadering Stichting Taalwetenschap, Utrecht (Gerritsen, Heikens);

19 maart: Studiedag Nederlandse Vereniging voor Toegepaste Taalwetenschap (ANELA), Wageningen (De Rooij, Heikens);

25 maart: Conferentie Sociolinguïstiek, Amsterdam (Gerritsen, Heikens, De Rooij);

14-16 april: Vlaams Filologencongres, Brussel (Brok, Goeman, Hogerheijde);

20 april: Colloquium Morfologie, Amsterdam (Gerritsen, Goeman);

29 april-1 mei: Colloquium over „(un)bounded transformations”, Amsterdam (Gerritsen, Goeman);

7 mei: Dialectologenconferentie, Amsterdam (alle wetenschappelijke ambtenaren);

30 mei-3 juni: Tagung des Vereins für niederdeutsche Sprachforschung, Minden (Berns);

22-27 augustus: 3rd International Conference on Historical Linguistics, Hamburg (Gerritsen);

28 augustus-3 september: 11th International Congress of Linguistics, Wenen (Gerritsen);

7 oktober: Promotie J. Stroop, Nijmegen (Berns, Brok, Goeman, Heikens, Hogerheijde, De Rooij, Wildeman);

22 oktober: Symposion afdeling Dialectologie, Arnhem (Berns, Brok, Gerritsen, Hogerheijde, De Rooij);

5 november: Congres Onze Taal, Breda (Hogerheijde, De Rooij);

8 november: Promotie G. E. Booij, Amsterdam (Gerritsen, Goeman);

12 november: Studiedag ANELA, Nijmegen (De Rooij);

24 november: Promotie H. Lamers, Nijmegen (Brok);

29 november: Promotie W. Adelaar en P. Muysken, Amsterdam (Gerritsen);

8 december: Lezing N. Chomsky over „Problems of a theory of core grammar”, Amsterdam (Gerritsen, Goeman);

12 december: Promotie J. van den Broeck, Leuven (Heikens);

14 december: Lustrumcongres taalkundig dispuut Nomen, over frontingsverschijnselen, Leiden (Gerritsen);

16 december: Promotie A. Schaars, Nijmegen (Berns, Brok);

Bovendien bezochten mw. Gerritsen en de heren Goeman en Heikens een of

meer lezingen van de Algemene Vereniging voor Taalwetenschap en van de Vrijdagclub van het Instituut voor Algemene Taalwetenschap te Amsterdam.

Bibliotheek en archief

Van de aanwinsten van de bibliotheek noemen we: English Dialect Society, Publications 1-80 (1873-96), reprint 1965; R. W. Burchfield (Ed.), A supplement to the Oxford English Dictionary, I-II; Encyclopedie van de Vlaamse Beweging; A. Griera, Atlas linguistic de la Vall d'Aran; The linguistic atlas of Scotland. Voor de microfiches van het materiaal-Willems wordt verwezen naar „Overige werkzaamheden; Dialectologenconferentie”.

Het bandenarchief is uitgebreid met 37 opnamen: 31 originele, afkomstig uit Amsterdam (3), Noord-Holland excl. Amsterdam (9), Overijssel (3), Gelderland (6), Noord-Brabant (3) en Limburg (7) en 6 kopieën van Noordhollands (3, waarvan één uit de Verenigde Staten), Gelders (1) en Utrechts (1) dialect en van radio-uitzendingen (1).

Bezoekers

De bezoekers uit het buitenland waren: L. Kremer M.A., van de universiteit van Antwerpen, in verband met zijn lezing op het symposion van 22 oktober; mw. V. Bonebrake, uit Umeå (Zweden), voor materiaal t.b.v. haar dissertatie (overgang *-ft* > *-cht*); dr. H. Haid, van het Dialektinstituut in Wenen, voor informatie over Nederlandse dialecten, vooral in verband met de maatschappelijke aspecten; de heren M. Somers en D. Luyckx, beiden uit België, voor het raadplegen van brieven uit de nalatenschap van Joh. Winkler; prof. dr. Th. L. Markey, University of Michigan (V.S.), in verband met een internationaal project over het Germaans en zijn dialecten; drs. J.-H. Soer, van de Universiteit van Kiel (BRD), voor informatie over het Stadsfries en het Urks; een groep van acht studenten van Calvin College, Grand Rapids, Michigan (V.S.), o.l.v. prof. dr. W. Lagerwey, in het kader van een studiereis door Nederland en België.

Binnenlandse bezoekers in groepsverband kwamen van: de Christelijke Scholengemeenschap in Rijswijk, de Geert-Grooteschool in Amsterdam (klas 9a, o.l.v. de docent W. J. de Gans), het Instituut voor Algemene Taalwetenschap, UvA (Werkgroep Sociolinguïstiek o.l.v. drs. G. Hubers en dr. P. Muysken), het Instituut voor Neerlandistiek, UvA (werkgroep o.l.v. drs. A. Florijn), de Rijkskleuterleidstersopleiding in Alkmaar (twee groepen leerlingen o.l.v. de docente D. van Niekerk-de Haan) en de Lerarenopleiding van de VU, Amsterdam (twee groepen studenten o.l.v. de docente E. Tol-Verkuil). Het doel van deze groepsbezoeken was telkens algemene of meer gespecialiseerde informatie over dialecten en dialectonderzoek, op verschillend niveau.

Terwille van de plaatsruimte wordt slechts een deel van de individuele binnenlandse bezoekers genoemd, waarbij het doel van hun bezoek niet gespecificeerd wordt. De categorieën waarin deze bezoekers zijn in te delen, mogen over dit laatste enige indicatie geven. Tot de wetenschappelijke medewerkers behoorden: drs. A. Florijn, mw. drs. Jadranka Gvocdanovic, N. Smith M.A., dr. J. Stroop (allen UvA), drs. C. van Bree, drs. C. Hamans en drs. F. Jansen (allen R.U. Leiden). Deze laatste verdient als zeer geregelde gast speciale vermelding: zijn veelvuldige bezoeken stonden meestal in verband met in samenwerking met mw.

Gerritsen verricht onderzoek. Individuele onderzoekers waren de heren dr. H. Lamers (Lienden), drs. J. Pannekeet (Alkmaar), dr. T. van Veen (Utrecht) en M. de Visser (Zaandam). Van diverse communicatiemedia waren afkomstig de dames L. de Jong (Radio Volksuniversiteit) en A. Serraris (NOS-radio), en de heren J. Roelands (NOS-radio), H. Ruigrok (Algemeen Dagblad) en A. Stads (Teleac). Van de overige individuele bezoekers vermelden we: de heer M. P. de Bruin, van het Zeeuws Documentatiecentrum in Middelburg, de heren drs. C. Th. Kokke en ir. B. Ockers van het Nederlands Openluchtmuseum in Arnhem, mw. drs. J. Sytstra van de Schooladviesdienst in Rotterdam en mw. W. J. Voltman-Vaags, van de Gemeentelijke Bibliotheek in Doetinchem. Enkele tientallen anderen, meest studenten aan universiteiten of Pedagogische academies, blijven ongenoemd.

A. WELJNEN, *voorzitter*

J. DE ROOIJ, *secretaris*

Bijlage I

Lijst van donateurs:

S. H. Achterop, P. J. A. Bakkes, Drs. Ph. H. Breuker, Dr. A. C. Crena de Jongh, H. H. M. Foppe, Pater Dagobert Gooren ss.cc., Prof. Dr. C. B. van Haeringen, M. E. 't Hart, Drs. J. Ph. van Oostrom, Dr. J. M. G. van der Poel, Prof. Dr. J. P. Ponten, Drs. J. M. Renders, R. D. Schouwvlieger, Dr. J. G. H. Tans, Mw. Drs. J. Tinbergen, Ir. R. J. de Wit.

Bijlage II

Publikaties en handschriften werden geschonken door:

Adviescommissie Leerplanontwikkeling (Moedertaal), Prof. Dr. D. M. Bakker, Drs. Har Brok, Dr. W. H. Fletcher, Drs. A. Florijn, Mw. M. J. Francken (Huizer Dialectwerkgroep), Drs. Marinel Gerritsen, Drs. Ton Goeman, A. Heuselmans, Instituut voor Algemene Taalwetenschap A. W. de Groot Utrecht, Instituut Nederlands Nijmegen, W. Lenaers, Prof. Dr. T. L. Markey, Dr. P. J. Meertens, Nederlands Openluchtmuseum, A. J. Osinga, H. Remmers, Dr. J. de Rooij, Dr. A. H. G. Schaars, Prof. Dr. A. L. Sötemann, Subfaculteit Nederlands Vrije Universiteit Amsterdam, Universiteit van Amsterdam, Universiteitsbibliotheek Utrecht, Vakgroep Nederlands Leiden, Prof. Dr. V. F. Vanacker, Drs. G. de Vries, VVV Maastricht, Werkgroep Cor van Bree, Prof. Dr. R. Willemyns.

Bijlage III

Bandopnamen werden geschonken door: Fam. Strijbis, Warmenhuizen; Dr. T. van Veen, Utrecht.